

oversfue. Dette er en Mening, som jeg naturligtvis ikke kan begrunde nærmere paa dette Sted; det vilde forudsætte meget vidtløftige og omfattende Underjøgelse, hvilke jeg imidlertid gjerne paa anden Maade skal søge at faae Veilighed til at fremsætte offentligt, men jeg skal dog her sige, at hvis der f. Ex. nu blev Tale om at ansætte Embedsmændenes Sager i Korn eller Vignende — dette er jo et Drøft, som undertiden er fremkommet, og hvorved man har ment at kunne sikre Embedsmændene mod fremtidige Konjunkturer, saa at det blev oversflødigt at give Dyrtidstillæg eller Vignende — saa vil jeg sige, at Ansættelse af Løn i Korn vilde være en meget uheldig Maade at søge at opnaa dette paa. Jeg tror nemlig snarere, at det vilde bidrage til at formindste Embedsagerne end til det Modsatte, thi jeg har faaet det Indtryk, at Forholdet mellem Pengenes og Kornets Værdi for Fremtiden snarere vil blive det Modsatte end det, det hidtil har været.

Berg: Jeg har været opmærksom Tilhører ved Behandlingen af disse tre Lovforslag, og jeg vil i Korthed med nogle Sætninger sige, hvilket Indtryk jeg har faaet deraf. For det Første føler jeg mig overbevist om, at disse Forhandlinger ere meget nyttige og velgjørende, det er Forhandlinger, som ikke blot for os, men for Beboerne omkring i Landet — om de ere lystelige eller lidet lystelige, vil jeg ikke tale — ere til at faae Forstand af; og at ethvert Bidrag er nyttigt, der gives til Belysning af større Realitetspørgsmaal saavel som af den politiske Stilling for Diebliffet i det Hele taget, derom er der ingen Tvivl. Det maa jo saaledes i høi Grad interessere at se Drøftelserne for disse Lovforslag staa her frem over 30 Aar, efterat Grundloven er bleven til, og efterat den har været Gjenstand for saa mange Fortolkninger, Bort- og Omfortolkninger, og være saa naiv og trostydlig, at han endnu i Grundlovens Aand fra Begyndelsen af Halvtredserne tror, at han kan tage fat der, hvor Rigsdagen samarbejdede med Regjeringen om Landboreformernes Fremme for over 30 Aar siden, og fortsætte dette Arbejde i samme Grad i Grundlovens Aand. Det ærede Medlem har nu maattet faae en Følelse af, at Tiderne ere væsentlig forandrede, at vi ikke længere leve i den samme Opfattelse af Grundlovens Aand, at vi ikke længere i den Forstand ere Grundlovsvenner, men at vi leve blandt Grundlovsprotestanter. Af disse var der i 1849 kun 18, men disse 18 have senere ynglet, og efter min Formening behersker omtrent samme Aand Situa-

tionen for Tiden. Derfor have vi det Særlynt at se den sidste Martsminister, Forsatteren af Grundloven, der har arbejdet for Landboreformer, 30 Aar efter den Tid staa her i Folkethinget som Jurysvarer for disse. Sager contra den under Grundlovsprotestantismen opvøgende Slægt. Da han forlod denne Sal for 18 Aar siden, havde han ikke drømt om, hvad der vilde ske i de 18 Aar med Medlemmer, som dengang vare hans Kolleger; men vi, som have levet her i de 18 Aar og set, hvorledes Reaktionen er voget gennem Grundlovsfortolkninger Aar for Aar samtidigt — ganske vist — med, at Tallet paa den er svundet ind, vi have kunnet forstaa det, som for ham maa være en Gaade. Ministeriets Stilling er overordentlig let forstaaelig, ja, Ministeriets sidste Repræsentant gif nu; men det er aldeles ligegyldigt, enten Ministeriet kommer eller gaar, thi vi kjende dets Magt, dets Indflydelse, dets Evne. Hvad enten Ministeriet har sagt: Vi arbeide med paa dette Forslag, eller det har sagt: Vi arbeide ikke med, er efter min Overbevisning i Realiteten det Samme; thi Ministeriet har den mærkelige Evne, at, hvad det rører ved, det bliver ikke til Guld, som det blev for hin Orientens Konge, men det visner og dør; det vide vi Alle, og det behøve vi forresten ikke at lære det sidste Aarstid eller to; thi hvilke Sager har dette Ministerium kunnet føre igennem i de 7 Aar? Derfor kan det da ogjaa bl. A. takke sine Medarbejdere; deres dybe Indsigt og energiske Medhjælp har altid bidraget til at udvide Røsten for at fremkalde saadanne Tilstande, har hjulpet til, at Ministeriet har havt Held med sig i sine Bestræbelser for Intet at faae udrettet. Jeg opfatter altsaa meget vel, at denne Situation umulig vilde kunne afføde saa gode Forslag som dem, det ærede Medlem er Drøftør for, trods hans Begabelse, politiske Betydning og Berettigelse til at føre netop disse Sager i Skranken. Det forekommer mig ogjaa, at fra vort Standpunkt kan Ministeriets Stilling ikke miskjendes; de tre gjentagne Faltiterklæringer fra de tre høitærede Ministre maa dog end yderligere give en Forstaaelse af Situationen til alle Sider; ja de fleste forstaa det jo overmaade godt uden Forklaring, men jeg siger end yderligere. Jeg synes ganske vist, hvad Ministeriet selv angaar, at har det været daarligt for, er det blevet endnu daarligere nu; thi hvergang de beslutte Noget, beslutte de altid galt, og det er jo klart, at de tre Erklæringer hvile paa en almindelig ministeriel Beslutning. Der er meget kloge Mænd i Ministeriet, men Regjeringsbestemmelserne, anvendte paa Folkethinget, blive altid til saadanne